

Proč vlastně slavíme Vánoce?

Blížící se Vánoce poznáme podle ještě pestřejší výzdoby v obchodech a v nákupních střediscích se spoustou vánočních reklam a podle spousty lidí shánějících dárky pro své blízké. S blížícími se svátky narůstá spěch a nervozita, střídaná únavou až vyčerpáním.

Když tu hektickou dobu ve zdraví přežijeme, všichni si oddecháme, že už to máme za sebou a začneme připravovat silvestrovskou zábavu. Proč to všechno vlastně podnikáme?

Kdykoliv se nám zdá, že se lidé chovají podivně, je dobré se zastavit a v klidu se nezaujatě zamyslet, co se asi děje hlouběji, pod málo srozumitelným a smysl nedávajícím povrchem. Martin Heidegger upozorňuje, že jednou ze základních charakteristik člověka je starost, a to starost nejen o sebe, ale i o druhé, protože lidské bytí je ve své podstatě spolubytím.

Jan Patočka upřesňuje, že své starání uskutečňujeme ve třech pohybech. První v pořadí je přijetí. Rodíme se do konkrétní rodiny, pak chodíme do školy, nastoupíme do zaměstnání a udržujeme si kolem sebe skupinku přátel. Tam všude

dotýdní odpočinek, a protože trpíme neustálou obavou, že práce a zábavy nestihneme dost, raději své potřeby obstaráváme i o víkendech. Tak se otázka po smyslu toho všeho a obava, zda nás naši blízcí mají ještě rádi, stává stále naléhavější a stále větší silou v nás propuká potřeba dovědět se, jak jsme na tom. Proto jsou pro nás Vánoce tak důležité a proto si je přes veškeré nepříjemnosti s nimi spojené nenecháme ničím vzít.

Vánoční svátky jsou dny, kdy se v naší civilizaci vše zastaví a všichni cítí povinnost někoho obdarovat. Na Štědrý den večer obstarávání neodvratně skončí, a pokud jsme něco špatně přichystali, již to nenapravíme. A tak se ve vší nahotě ukáže, zda ještě máme koho obdarovat, zda ještě dokážeme někomu svou přítomností a svým dárkem udělat radost a zda existuje někdo, kdo umí udělat radost nám.

Ukáže se, jak mnoho jsme ještě někým přijímáni a do jaké míry my sami dokážeme ještě někoho do svého světa přijmout. V naší uspěchané době je odpověď Štědrého večera na takto položené otázky jen málokdy plně uspokojivá. Ale obvykle není kam utéci, a tak se alespoň chvíli ptáme, jaký to všechno má pro nás ještě smysl. Přemýšlíme, zda by nešlo něco změnit, abychom příští rok dopadli trochu lépe, někteří z nás dokonce dělají různá předsevzetí.

Otázka smyslu je nám vnucena také tím, že za pár dní končí rok, což je nezpochybnitelným sdělením, že budeme zas o rok starší a tedy i o rok blíže konci našeho času.

Co s tím? I Martin Heidegger připouští, že nemůžeme žít stále v autentickém modu bytí, že potřebujeme občas splynout s davem a dělat to samé co všichni ostatní a vést stejné řeči jako oni. A tak na poslední den roku prostě uspořádáme velkolepou oslavu. V jakési karikatuře Vánoc jsme mezi lidmi a hráme si na vzájemné přijetí. Pijeme spolu neobvyklá množství alkoholu a tváříme se, že nám nic nechybí.

Teprve novoroční kocovina nám druhý den připomene, že jsme právě prošli vážnou existenciální krizí, kterou si z dobrých důvodů každý rok znovu inscenujeme. ■

Lidé potřebují přijetí svými blízkými...

potřebujeme být přijati, přijati lidmi, které i my jsme přijali a umožnili jim, aby oni přijali nás.

Druhým pohybem je obstarávání potřeb. Člověk potřebuje jíst, odpočívat, pracovat i bavit se. Avšak v koloběhu práce, spotřeby a zábavy snadno ztratí sám sebe, vždyť se v tom koloběhu stává jednou z mnoha hladce fungujících součástí více či méně neosobních společenských mechanismů. Proto se potřebuje ve třetím pohybu vrátit k sobě a hledat odpověď na otázku, zda mu to vše dává nějaký smysl.

Vystoupit z koloběhu práce a spotřeby není vůbec snadné. Proto odedávna všechny lidské společnosti rozdělují čas na čas všední a sváteční. Ve všední den pracujeme a zajišťujeme uspokojování svých potřeb, ve sváteční čas se člověk zastaví, užívá si přijetí svými blízkými a nachází svůj smysl.

V poslední době nám čas všední a sváteční nepříjemně splývají. Hospodin již není dostatečným důvodem pro kaž-

www.sanquis.cz Filozofující texty Jiřího Šimka, kritické příspěvky Josefa Chuchmy nebo Zdeňka Zahradníka, povídky současných českých spisovatelů a reprodukce děl významných malířů, sochařů či fotografů, k tomu unikátní soubor odborných textů předních českých lékařů – specialistů a přednostů klinik, aktuální informace o nejnovějších léčebných metodách a postupech i o dění v kultuře, jež doplňují rozhovory s umělci a lékaři, portréty zajímavých osobností, reportáže z cizokrajných i docela blízkých míst... To vše a mnohem více naleznete na našich webových stránkách, které vám teď nabíjíme ve zcela nové designové úpravě a především v podstatně rozšířenějším obsahu. K dispozici je vám praktický kalendář kulturních akcí pro každý měsíc, užitečný adresář odborných pracovišť i podrobný soupis literatury související s tématy, jež připravují pro tištěnou verzi časopisu špičkoví odborníci.